

De jeugdwerkloosheid aanpakken!

2013/31
31 | 07 | 2013

MENSEN

WELVAART

BESCHERMING

Ivan Van de Clout

Hoofdeconoom

De laatste tijd circuleren er veel noodkreten over de jeugdwerkloosheid. En terecht. Toch moeten we oppletten voor misleidende cijfers. Het is een misvatting dat in Griekenland en Spanje meer dan de helft van de jongeren zonder werk zit. Dat is niet zo. Het gaat om de helft van de jongeren die niet naar school gaan of studeren. En die groep vormt op zich een minderheid. In Griekenland zijn dus niet 60% van de jongeren werkloos maar iets meer dan de helft van de 9% Griekse jongeren die al actief zijn op de arbeidsmarkt. Voorwaar een groot verschil!

We lossen dit probleem van misleidende cijfers op door de jongerenwerkloosheidsra-

tio te bekijken in plaats van de gerenwerkloosheidsgraad. Dan spreken we over het percentage werkloze jongeren opzichte van alle jongeren, inclusief de scholieren en studenten. Dat bedraagt in Spanje 20 procent, in Griekenland 16 procent, en in Portugal 14 procent. Fors, maar door dat misleidend euvel te vermijden, komen we tot een correctere diagnose.

Dit wordt bijvoorbeeld duidelijk als we België en Nederland vergelijken. In Nederland bedraagt de jongerenwerkloosheidsgraad 9,8 procent, in België 22,0 procent. Maar de jongerenwerkloosheidsratio is in Nederland 6,6 procent en in België 6,2 procent. In België zijn dus relatief minder jon-

Tabel: Jongerenwerkloosheidsratio versus jongerenwerkloosheidsgraad

	Youth unemployment rate				Youth unemployment ratio			
	2010	2011	2012	2012Q4*	2010	2011	2012	
EU-27	21.1	21.4	22.8	23.2	9.0	9.1	9.7	
Euro area	20.9	20.8	23.0	23.7	8.7	8.7	9.6	
Belgium	22.4	18.7	19.8	22.0	7.3	6.0	6.2	
Bulgaria	21.8	25.0	28.1	28.4	6.7	7.4	8.5	
Czech Republic	18.3	18.1	19.5	19.3	5.7	5.4	6.1	
Denmark	14.0	14.2	14.1	14.2	9.4	9.6	9.1	
Germany	9.9	8.6	8.1	7.9	5.1	4.5	4.1	
Estonia	32.9	22.3	20.9	19.3	12.6	9.1	8.7	
Ireland	27.6	29.1	30.4	29.4	12.0	12.1	12.3	
Greece	32.9	44.4	55.3	57.9	10.0	13.0	16.1	
Spain	41.6	46.4	53.2	55.2	17.8	19.0	20.6	
France	23.6	22.8	24.3	25.4	8.9	8.4	9.0	
Italy	27.8	29.1	35.3	36.9	7.9	8.0	10.1	
Cyprus	16.6	22.4	27.8	31.8	6.7	8.7	10.8	
Latvia	37.2	31.0	28.4	24.7	13.9	11.6	11.4	
Lithuania	35.3	32.2	26.4	24.2	10.4	9.0	7.7	
Luxembourg	15.8	16.4	18.1	18.5	3.5	4.2	5.0	
Hungary	26.6	26.1	28.1	28.8	6.6	6.4	7.3	
Malta	13.1	13.8	14.2	14.5	6.7	7.1	7.2	
Netherlands	8.7	7.6	9.5	9.8	6.0	5.3	6.6	
Austria	8.8	8.3	8.7	8.7	5.2	5.0	5.2	
Poland	23.7	25.8	26.5	27.5	8.2	8.7	8.9	
Portugal	27.7e	30.1	37.7	38.4	8.2	11.7	14.3	
Romania	22.1	23.7	22.7	22.2	6.9	7.4	7.0	
Slovenia	14.7	15.7	20.6	23.2	5.9	5.9	7.1	
Slovakia	33.9	33.5	34.0	35.1	10.4	10.0	10.4	
Finland	21.4	20.1	19.0	19.3	10.6	10.1	9.8	
Sweden	24.8	22.8	23.7	24.1	12.8	12.1	12.4	
United Kingdom	19.6	21.1	21.0	20.7	11.6	12.4	12.4	

* The quarterly youth unemployment rate is seasonally adjusted.

e: estimate

Bron: Eurostat

“

Een echt Europees beleid zou vooral daar de middelen inzetten waar ze het meeste verschil maken.

”

geren werkloos, waarschijnlijk doordat ze langer op de schoolbanken blijven zitten. Wat leren we hier verder uit?

Dat het belangrijk is overheidsbeleid zo effectief mogelijk in te zetten en dat dit erg regionaal kan variëren. Het inzetten van het Europese geld in regio's waar de jeugdwerkloosheidsgraad boven de 25 procent ligt, dreigt de middelen enorm te versnipperen. Dat is de consequentie van het Europese beleidsniveau: elke lidstaat moet iets krijgen. Een echt Europees beleid zou vooral daar de middelen inzetten waar ze het meeste verschil maken.

Op maat van lokale realiteit

Voor Zuid-Europese landen zijn er de bekende gevolgen van het desastreuze Europese beleid waar maatregelen zich opdringen wil Europa deze

regio niet verdoemen tot een rampenzone voor de komende decennia. In eigen land wordt soms dan weer gesteld dat het probleem nauwelijks aanwezig is in Vlaanderen tegenover de andere regio's. Dat is ook een verkeerde wijze van voorstellen. Het aandeel van de jongeren binnen de groep werklozen ligt bij ons wel hoog tegenover andere regio's. Als de overheid dus een effectief werkgelegenheidsbeleid wil voeren, dient in Vlaanderen een belangrijk deel daarvan op maat van jongeren te gebeuren. Omdat het in Wallonië eerder om een massafenomeen gaat, had het Belgische Rossetta-plan wel nut in Wallonië maar was het nauwelijks doeltreffend in Vlaanderen. In 2001 bleek nog dat de meeste jongeren in dat programma anders evengoed aan de slag hadden kunnen gaan. Als er al zulke verschillen zijn in één land, kun je nagaan hoe groot de verschillen in heel Europa zijn. De techniek van klassieke banenplannen is minder effectief voor Vlaanderen (slechts netto 10% echte jobcreatie) terwijl ze voor Wallonië wel overwogen kan worden.

Een belangrijk probleem waar iedereen verantwoordelijkheid draagt, is de vaak ondoordachte studiekeuze. Een betere oriëntatie is essentieel. Jongeren en ouders informeren over de tewerkstellingskansen van verschillende diploma's zou veel miserie kunnen voorkomen.

Evaluatie bestaand beleid

Een systeem met bewezen sterktes is dat van de Individuele Beroepsopleiding (IBO) waarbij een opleiding bij de werkgever voorzien wordt. Daarnaast kent de middenstandsopleiding een heel grote succesratio gezien zijn doelgerichtheid. Tenslotte toont de realiteit dat uitzendarbeid een erg doeltreffend systeem is voor veel jongeren om door te stromen. De beperkingen daarrond lijken dan ook niet meer verantwoord.

De arbeidsmarkt is nog te dual. Goedbedoelde maatregelen voor hen met

anciënniteit, maken het vaak moeilijker voor jongeren die voorheteerstaandeslagwillen gaan. Om die tussenschotten weg te werken, kennen andere landen vormen van alternerend leren. Bij ons is dit echter veel minder succesvol door een gebrek aan stageplaatsen. Werkgevers dienen hun engagement hiertoe zeker in deze moeilijke tijden te versterken.

De vakbonden zeggen vaak dat de werkgevers de lat te hoog leggen. Ze zoeken te veel een schaap met vijf poten. Evengoed maakt een schaap zonder wol weinig kans. Kwalificaties zijn zeker een probleem. De lagere geschooldheid van veel migranten speelt een grote rol. Maar ook bij hogere kwalificaties zijn migranten vaker werkloos. Dat is een tijdbom die verder tikt. Uiteindelijk is elke jongere die werkloos is, er één te veel.

Ivan Van de Cloot
Hoofdeconoom
Itinera Institute

Voor duurzame economische
groei en sociale bescherming